

Entered as Second Class matter Gen'l Post Office, Ottawa, Ontario, Canada. An independent journal, published twice a week in English and Magyar languages. Circulating in the 9 Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian papers within the entire British Empire. Printed and published at its Office and place of business 375 Hargrave at WINNIPEG, Man.

BRANTFORD BRIDGEVILLE CALIXTO CHIPPAWA CROWLAND FORT ST. VINCENZ FORT WILLIAM GALT GUELPH HAMILTON KITCHENER MONTREAL NEW WATFORD NIAGARA FALLS OTTAWA PORT COLBORNE PORT ROBINSON QUINBEK ST. CATHARINES STONEY MOUNTAIN STONEY TORONTO WELAND WINDSOR

Kanadai Magyar Újság

Twice a Week CANADIAN HUNGARIAN NEWS Coast to Coast

BRIDGEVILLE BRANTFORD BRIDGEVILLE CALIXTO CHIPPAWA CROWLAND FORT ST. VINCENZ FORT WILLIAM GALT GUELPH HAMILTON KITCHENER MONTREAL NEW WATFORD NIAGARA FALLS OTTAWA PORT COLBORNE PORT ROBINSON QUINBEK ST. CATHARINES STONEY MOUNTAIN STONEY TORONTO WELAND WINDSOR

Az egyetlen kétszer hetente megjelenő független magyar nyelvű újságunk az Angol Birodalom legtekélyesebb magyar nyelvű hírlapja, amely mindenkor Szász-landi védi meg az idegenek akaratát magyar ügyeivel és a kanadai polgárokat megillető jogokat igyekszik kivívni minden honfitársunk számára.

VOL. XI. EVFOLYAM 375 HARGRAVE, ST. WINNIPEG, MAN. 1934. TRIANON 15. JULIUS 10. KEDD No. 55 SZAM.

Rablógyilkosságnak esett áldozatul egy albertai magyar farmer

HUNGARY REBUFFED FOR FIFTEEN YEARS HER PLEAS FOR REVISION OF TREATY OF TRIANON UNHEEDED BY THE LEAGUE - TANCZOS GIVES WARNING - GENERAL DISARMAMENT COMMISSION HEARS AN ECHO OF THE WORLD WAR

By Frederick T. Birchall Reprinted from the July 1st issue of "THE NEW YORK TIMES" GENEVA. — The little nations hoped for so much from this League of Nations. Unfortunately in the larger things the League has not always lived up to expectations. Some tasks before it are still too hard. As witnesses:

Atlanti Óceántól P. E. I. Prince Edward Island lakossága csupán 25 ezer a ebből 12000 Charlottetown fővárosban él; vasúti 279 mérföld

REKORDOT teremtett a földkerekségen Prince Edward Island, Kanada sziget-tartománya, melyből kerekén 120 kelleme, hogy kiteljék Saskatchewan területét. Mégis lefözi PEI a többi tartományt azzal, hogy ott most történt meg a legelső — elváltás. Ugyanaz nap esküdték örök hitesség egymásnak egy fiatal pár Charlottetown főváros felett 7,000 láb magasságban.

N. B. Majdnem akkora, mint Irország; tenger partja 600 mérföld.

N. S. Székénzlete 200 évig kiaknáthatatlan, noha 1720 óta bányásszák.

Man. 4,304 iskolájába 180 ezer tanuló jár évente

Que. A legtöbb vajot termelő tartomány, közel 1,400 tejtelleppel.

BEAUHARNOIS, az 1929-es választásokkal kapcsolatos politikai botrányokról szóló hírek szerint a vasárnapok utáni fejlődés előtt áll. A

MUTASSA MEG BARÁTAINAK DE OLVASSA SZORCÁLMASAN ÖN IS — ANGOL CIKKÖRÖK

Csendes Tengerig Montreal környékét a St. Lawrence folyam Cedres vízészől fejlesztett villamos árammal ellátó erőmű turbinái máris 250 ezer lóerőt fejtenek ki, jövő tavasszal pedig még 50 lóerővel megtoldják a jelenlegi gépberendezést.

Ont. Ércbányából több mint egy billió dollárnyi kincset hoztak felzár.

ELÁRVEREZTETI Hepburn, a kormányra lépő liberális miniszterelnök a torontói miniszterek rendelkezésére álló hivatalos gépkocsikat, valamint Finlayson erdőügyi miniszter pazár motorcsonakját. A rá szavazó adófizetőknek tett ígéretét úgy látják mindenképpen be akarja tartani az alakulóban levő kormány fiatal feje.

WASAGA homokos tópartjáról egyenesen a kisváros Bagdadba akar repülni Reid montreali és Ayling angol pilóta, kik meg akarják dönteni a Mollison házaspár "non-stop" távoljáró rekordját. Tekintettel arra, hogy július 20-ika előtt szeretnének utat indítani a bátor repülő, a környékeket körüljárás sokan tervezik, hogy végignézzék a Torontó melletti fűrdőről való felszállást.

MÁSFÉL ezer tünnetűt kergettek szét a rendőrek Torontóban, midőn azok Carr és Popovics kommunista agitátorok szabadon bocsátását ünnepele. Az igazságügyi miniszter ígéretet tett, hogy a jó magaviseletű többi öt bűnösök szintén kiengedik büntetésük felénél ki töltése után. Különben a Kingston mellett Portsmouth börtönben ezzel kapcsolatban nagy volt a felzúdulás és az igazságügyi miniszter ottawai beszéde nyomán napokon át tüntöztek céljaikban a fegyencek.

Man. A két leány minden erejét összeszedve mégis megszabadult a durva támadótól és elmenekült. Alighogy jelentették az esetet a rendőrségen, egy Mildred Armstrong névű 12 éves leányt szemelt ki áldozatul a titokzatos ember. Még szerencse, hogy a kislány segélykiáltásaira előlegett flutestvére, aki üldözőbe vette a rémet. A vérszomjas férfi azonban ismét eltűnt a bokorban és nyomaveszett.

Man. A két leány minden erejét összeszedve mégis megszabadult a durva támadótól és elmenekült. Alighogy jelentették az esetet a rendőrségen, egy Mildred Armstrong névű 12 éves leányt szemelt ki áldozatul a titokzatos ember. Még szerencse, hogy a kislány segélykiáltásaira előlegett flutestvére, aki üldözőbe vette a rémet. A vérszomjas férfi azonban ismét eltűnt a bokorban és nyomaveszett.

WILLIAMS wadenai képviselőt választották meg a regional országgyűlésbe került őt CCF honatya vezérül. Williams mel-

lett ezután is Coldwell maradt a Farmer-Labor Party néven szerveződő Co-operative Commonwealth Federation sask-i elnöke. Williams, aki foglalkozására nézve farmer, egyike volt annak a husz lovasüzemnek, kik a Strathcona ezredből 1918 márciusában életben maradtak a franciáországi csatáiban.

ANDERSON miniszterelnök nem adta ugyan még át hivatalát, hanem választási körútnak egy élményével vonta magára a közfigyelmet. A kényszer munka táboráról ismert nevű Dundurn mellett nagy csapat préri csirkét látott Anderson és kísérete, amint 10-10 páronként egy-egy táncoscsoportot alkotva lejtették a "pow-pow (ejtd pau-vau) nevű indián táncot. Ebből arra következtettek hogy az indiánok a préri-csirkéktől lesték el tánclepedéseiket.

BATTLEFORD női fegyinté- nek új lakója van a szépséges Phyllis Shaw, alig 21 éves hindu lány személyében. A jövendő-mondó játszó reginai lány ellen régóta erős volt a gyanu, hogy meglopja azokat, akik jósoltak nála. Miután ez be igazolódott és a hindu szépség nem tudta megfizetni a kivetett pénzbürséget, egy havi nehéz munkával súlyosított börtönrre ítélték.

Alta. 1/2 millió 10, 850 ezer birka és 1 1/4 millió sertésállománnyal vezet.

NEKIINDULT a kanadai Sziklás hegység eddig ismeretlen vidékeinek Bedeaux francia miliomos, aki tavaly 9,000 mérföldes utat tett meg az afrikai Szahara sivatagban. Az Edmontonból hernyótalpas traktorokkal, 100 lóval és 32 főnyi személyzettel utnakinduló expedíció október közepére számítja elérni a Csendes Óceánt az alaskai Wrangelenél.

A CIVIL Libertés Association nevű társadalmi szervezet nagyarányú mozgalmat indított, hogy Brownlee perének újrafel-

vetését, illetőleg a bíró ítéletének megfellebbezését kérészakkolja. Ives calgaryi felsőbbrendű elnökhelyettes ugyanis megváltoztatta az esküdtészek határára nézve farmer, egyike volt annak a husz lovasüzemnek, kik a Strathcona ezredből 1918 márciusában életben maradtak a franciáországi csatáiban.

FAVAGÓBÓL került az edmontoni kormány élére Richard Gavin Reid vermillion farmer, aki 30 évvel ezelőtt vándorolt Kanadába Skótszágából. A Unit ted Farmers párt egyik legrégibb tagja az új miniszterelnök, aki az egyetlen nem kanadai születésű kormányfő az egész országban.

FELAKASZTIJAK október hó 26-án a három George indián testvér, akik május végén meggyilkolták azt a két csendőrt, akik az egyik vörösbőrű feleségét titokzatos halála ügyében nyomoztak. Mindkét "mountie" a holttestét a Nicola folyó vízében találták meg. Mint kiderült, a gyilkosok egyike volt az, aki tulajdon felelőségeket életét is kioltotta.

EGYMÁSNAK rohant két szá- guldó autómobil a határmenti Washington államban. Az egyik gépkocsiban ülő két vancouveri asszony azonnal kiszendvedt, az egyik férje és 8 éves gyermeke pedig súlyos sérülésekkel került kórházba. Az egyik Vancouver melletti hegycsúcsról lezuhan és szörnyethalt egy 13 éves kislány.

AZ ARANYLÁZ tartja izgalomban és csábítja a tartomány elhagyatott, kopár északi fensíkja felé a kincskeresőket. Grand Forks kerületben ötezer akereken mint 200 prospektor próbál szerencsét és újabb százszámra indultak Hudson Hope felé is, hogy a hegy- patakokból kimosandó arany- nyal próbáljanak szerencsét.

B. C. Kikötőt évente 8-9 ezer gödör keresel fel.

MAGYAR HÁZIASSZONY FOGTA EL A LANGRUTHI RÉMET HÁROM LÁNYT VERT ÖSSZE A VILLOGÓ SZEMÜ ORV- TAMADÓ, MIRE UTOLÉRTÉ VÉGZETE — A HATÓSÁGOK, AZ INDIÁN LABNYOM-OLVASÓ ÉS 100 FŐNYI ÜLDÖZŐ CSAPAT TEHETETLEN VOLT A TITOKZATOS SZÖRNNYEL SZEMBEN

A két leány minden erejét összeszedve mégis megszabadult a durva támadótól és elmenekült. Alighogy jelentették az esetet a rendőrségen, egy Mildred Armstrong névű 12 éves leányt szemelt ki áldozatul a titokzatos ember. Még szerencse, hogy a kislány segélykiáltásaira előlegett flutestvére, aki üldözőbe vette a rémet. A vérszomjas férfi azonban ismét eltűnt a bokorban és nyomaveszett.

Mután az eső elmosta a láb- nyomokat, a csendőrség által fogadott indián sem tudta megállapítani a menekülő utirányát és így magyar asszonyt kellett a rémnek megtámadnia, hogy kitérje napvilágra kerüljön. Lukács György Langruth melletti telepen honfitársunk felesége éppen erdei gyümölcsöt szedett, midőn a bokrok mögül nekiron- tott a brutális férfi. A bátor ma- gyar asszony nemcsak elhesse- gette támadóját, hanem megáll- apította azt is, hogy Archibald McMullen szöktét farmmunkás- sá azonos, akit a következő haj- nalban sikerült is elfogni.

A TRÁGYADOMB ALÁ TEMETTE MOLNÁR GYULÁT A LELKI- ISMERETLEN GONOSZTÉVŐ — GABONA-CSEKKEJÉ MIATT KELLETT A NEHEZEN MEGDOLGOZÓ PIONIR-MAGYARNAK MEGHALNIA — TURKÁLÓ SERTÉSEK VEZETÉK NYOMRA A CSENDŐRÖKET — RETTENTESEN ELBANT HONFI- TARSUNKAL AZ EDDIG ISMERETLEN TETTES

Az amerikai magyar lapok a közelmúltban megírták, hogy az Egyesült Államokat felfogató bűnhullámnak két magyar áll- dozata is van. Indiana állam South Bend városában — ahol többek között a híres Studeba- ker autómobilgyárban több száz honfitársunk dolgozik — leg- régebben bankrablók fosztották ki az egyik pénztárat. A 28 ezer dollár elemelő handiták men- gésük közben egy rendőrt megöltek és öt ártatlan járóke- lőt megsebesítettek. Ez utóbbiak között volt Tóth István honfi- társunk is, akit a szemén ért a gengszterek gépfegyvergolyója és azóta élet és halál között le- lal a kórházban. Az hiszik, hogy Dillinger bandája volt a tettes.

Hasonlóképpen tragikus kö- rülmények között került vesze- delembe Kulcsár Pál magyar farmer a pennsylvanial Bethle- hem közelében. Kulcsár kis bir- tokát hegyipatak választja el Legat nevű cseh szomszédjától, aki állandóan azt vitatta, hogy a földjének közepén álló kő- részkabátok átkutatják már az egész környéket, hogy a tet- tes nyomára akadjanak, de hiáb- a. Eleinte nem is tudták meg- győződésüket, azután is — saját patakjából merített. A bosszuszomjas cselák egy fly- alkalommal alattomban megles- te az öreg magyar gazdát és amint visszafordult a vödör ví- zel, orvul a hátába lőtt. A köze- li bozót mögül eldördült lövés- összeroncolta Kulcsár fő ütő- erét és ártatlan öregamerikás kiszendvedt.

Még ezeknél is vérfagyasz- több módon vetett véget egy ismeretlen rablógyilkos Molnár Gyula honfitársunk életének. A 37 éves Molnár már három hét- tel ezelőtt nyomtalanul eltűnt s hiába nyomoztak a titokzatos ügyben a Royal Canadian Moun- tained Police emberei. A Leduc al- bertai teleptől nyugatra 45 mér- földnyire, Alsike iskola-kerület- körzetében magánosan gazdál-

LEGUJABB HIREK 254 ORVOS kapott Kanada területén gyakorlósi engedélyt az egyetemi év végén, mint az ottawai Medical Council közlése. Noha ugyanígy minden Kanadában megtelepedett nemzetiségű legújabb egy névvel szerepel a listában — magyar orvos még mindig nem került ki a kanadai fiókokról.

CSÖKKENT az erzeszok halálozások száma Kanadában, mint az ottawai statisztikai hivatal jele. Tavaly 6,773, 1932-ben 6,645, 1931-ben pedig 7,172 emberrel vészelt el szerencsétlenül, balesetek és öngyilkosság kö- vetkeztében. Ez utóbbi téren szintén örömdetős a javulás.

REDCLIFF albertai telepen az életét áldozta fel a 16 éves Mildred Wal- ton, hogy megmentse a Saskatchewan folyó déli ágában fuldokló 12 esztendő- s barátját. Alighogy a halálvesedelembe került kislány lába partot ért, meg- mentőjét elragadta a folyam örvényvíz árja és a hős lány eltűnt a folyóban.

A "POOR Country", azaz szegény vidék néven ismert délkeleti Manito- ba farmer-felvágó szempontjából nagyfontosságú megállapodást kötött a Pine Falls papgyárral a winniepei földművelésügyi miniszter. Kerekén 50 ezer kord lucfenyő (spruce) vásárlására kötelezte magát a papgyár és a meg- egyezés szerint egyetlen kordot sem fog beszerezni a nagy vállalatoktól, ha- nem kizárólag a farmereknek juttatja rendelkezésére.

MOSZKVBÓL küldött nagy csomag angolnyelvű újságot osztogattak Reginában a bolshevikok által rendezett farmer-konferencián. A hatóságok birka-türeléssel nézték el a fizetett agitátorok zászlóárkocsaát, amit az- zai magyaroknak, hogy a tulajdonát megbecsüljék nyugati gazdasági érde- ket nem kell félteni, hogy megírjék a szabadságért harcoló magyarok me- gyéit.

MARIE CURIE, a rádium felfedezője és az egyetlen asszony, aki két- szer nyerte meg a Nobel díjat, elhunyt a franciáországi Sallanchesben. A ki- vása szerint minden pompa nélkül emeltetett tudós asszony, mint szegény diáklány érkezett a század elején Párisba és az ő, valamint 1906-ban tragiku- san elhunyt férjének köszönhető, hogy a rákbetegséget ma már gyógyítani tudják.

VAD HIREK keringenek még mindig a németországi eseményekkel kapcsolatban. Állítólag Pápa alkancellár mégis lemond és ő irányítja majd a Saar-vidéki népszavazást 1935 januárban. Hitler ígérete ellenére több újabb kivégzésről érkezik hír és a legújabbban börtönbevetettek között gyanítják München titokzatos módon eltűnt bíboros-érseket is.

MINISZTERTANÁCS volt július 6-án Ottawában, mielőtt Benne t mi- niszterelnök elindult Calgaryba, ahol megnyitja a híres "stampede" vad- lovasági versenyt és két hét pihenőt vesz. A hivatalos jelentés szerint a kor- mány tagjai a "Marketing Act" és a "Farm Debt Relief" törvény határoza- tainak mielőbbi érvényesítését módosított becsülték meg.

A SZITTYÁK fővárosának romjait találták meg állítólag Perzsa és Turkeztán határán, mint a moszkvai "Tass" szovjet távirati iroda hétvégi közlése jelent. A "pártha" bírodalom alól eredetileg a mai Orosz- szág területéről elűzött szikhák voltak a maga a szittya nyelvvel elűzött jelek. A három mérföldes körzetben épült Nassa főváros a Krisztus előtti második században virágzott.

Angol darabot élvezett Kaposvár

A Brunyánszky József elnöksége alatt működő kaposvári "Young Peoples' Society" évi-vezetes estét szerzett a környékbeli magyarságnak az elmúlt hét szombatján, amikor színpadra hozta a "Go slow Mary" című 3 felvonásos színművet. A szereplők: Barilla Albert, Barilla Agnes, Bernát Albert és Albertné, Bernát Mihály, Brunyánszky Mária, Kristóffy József, Orcsák Mihály, Szikora Béla s Erzsébet valamint Szikora Lajosné, mind annyian megállták helyüket. Barilla Pál kacsagató tánc-

val Kristóffy András pedig egy monológgal mulattatta a közönséget. Az előadás után a Nőszövetség hazárjegyeit sorolták ki. Egy zsákot csaknem teljesen megtöltött jegyek közül Babják János kurátor 6 esztendő János nevű kisfia hozta ki a 24-es szerencsét szelvényt. Utána táncra perült nemcsak a fiatalok, de még az öregek is a közönség csak hajnal négy óra tájban omlott szét. A rendezés és sugár fáradságos munkáját a Nőszövetség fíradhatatlan titkárja, Orcsák Mihályné végezte.

Kicszerélik Rákosi-Róth Mátyás — Miksát?

Már június 26-iki számunkban jelentettük az "Associated Press" kábeltávirata alapján, hogy Gádor Béla volt kommunista politikai megbízottat köztől általi halálát írték. Időközben részletes tudósítást kaptunk ez ügyben, amiből kiválgatjuk, hogy a kábeltávirati jelentésbe tévedés csuszott be, amennyiben nem Grósz, hanem Grószberger volt Gádor eredeti neve. Másik különben a Tisza-vidék hírhedt vörös véreinek gazdaságairól alábbi híradásunk számol be:

A miskolci törvényszék két-napos tárgyalás után hirdette ítéletét Gádor-Grószberger Béla volt salgótarjáni nyomdász bűnügyében. Az ügyesség a nyomdász ellen hatrendbeli gyilkosság bűntette miatt emelt vádat azért, mert 1919 június 30-án Mezőcsát és Tiszakeszi községek között a vörös terroristákkal agyonlövett hat tiszkeszi lakost.

Gádor Béla a kommunál alatt politikai megbízott volt egy vörös zászlóaljnál, mely 1919 júniusában az oláhok ellen Mezőcsát mellett tartott a tiszai védelmi vonalat. Eközben Grószberger Mezőcsátban besúgás alapján hat gázdát letartóztattott. Az elfogottak ellen az volt a vád, hogy "összeesküdtek" Kun Béla rémuralma ellen. A letartóztatottakat az elfogatás után rövid idővel egy vöröskatonából álló osztag kivitte a tiszkeszi határba és ott agyonlőtte őket, anélkül, hogy kihallgatták avagy törvény elé idézték volna a hat földművest.

A kommunizmus bukása után a kivégzések miatt a miskolci törvényszék hét volt vöröskatonát emiatt halálra is ítélte, de miután kivétel nélkül azt vallották hogy Grószberger parancsára lötték agyon a hat gázdát, ke-

gyelmet kaptak. Gádort akkor nem sikerült elfogni, mert Bécsbe szökött. Onnan ment vissza 15 évi távollét után a múlt év őszén. A határon föllépték, letartóztatták és a miskolci ügyvédségre szállították.

A törvényszék Gádor Béla bűnösnek mondta ki s a bizonyítási eljárás befejezése után hatrendbeli gyilkosság bűntette mint felbújtót és ezért köztől általi halálra ítélte. A bíróság az ítélet megokolásában tényként állapította meg, hogy Gádor-Grószberger Béla parancsára végezték ki a részeg vörös katonák áldozataikat. Az ítélt vörös politikai megbízott ügyvédjé fellebbezési kérvényt nyújtott be.

Ismeretes, hogy a hasonló bűncselekményért felelősségre vont Rákosi Mátyás — alias Róth Miksa — ellen is folyamatban van a bűnügyi eljárás. Ezen a címen Kanadában még a nincstelen magyaroktól is gyűjtöttek a vörösök, akik úgy látszik azon a véleményen vannak, hogy a "minden az enyém, semmi a tied" az emberi életre is vonatkozik s ha kommunista gyilkol, az szerintük nem is bűntendő cselekmény.

Rákosi-Róth ügyét egy szerencsétlen magyar orvos oroszországi tragédiája szorította ismét előtérbe. Júniusban egy fiatal kora ellenére egészen megöszült orosz asszony érkezett Budapestre és a magyar külügyminisztérium közbenjárását kérte magyar férje megmentésére. Irásokkal igazolta, hogy mint szatmári honvéd 1915-ben orosz fogságba került Kemény László nagy szorgalommal tanul, majd pedig a háború végetérvé elvégezte a charkovi egyetemet, ahol kitüntetéssel orvosossá avatták.

Mint az ottani klinika egyik legképzettebb orvosa dolgozott Dr. Kemény, aki közben meg is nősült, egy ottani orosz beteg-ápolónőt vett feleségül. A fiatal pár kettesben indult éppen külföldi tanulmányra, midőn a határon azzal az ajánlattal lepárták meg a GPU, azaz a szovjet titkosrendőrség emberei, hogy kényszerítsék Oroszország számára. Kemény kijelentette, hogy ő orvos és nem kém; a szerencsétlen embert erre megragadták a Lenin-fülek, feleségétől elhurcolták és börtönbe vetették. A kétségbeesett orosz asszony akkor hallott arról, hogy létrejött a diplomáciai összekötés Budapest és Moszkva között. Tudván, hogy Oroszországban nem számíthat megértésre, a magyar hatóságoknál könyörögt, hogy a közönséges gyilkossággal vádolt vörösök közül ajánljának fel egyet cserébe a Szovjetnek az ártatlanul halálraítélt Dr. Kemény László helyettesítésére. Arnóthy Mihály moszkvai magyar követ értesülésünk szerint már érdeklődött is Moszkva urainál, hogy kivégezték-e a tragikus sorsú magyar orvost, hogy — ha még nem késő — egy közönséges gonosztevőtől megszabadulva megmenthessék egy értékes hazánkfiát életét.

48 óra alatt 34 repülőgép

A légiforgalom nyári idejében megkészeződtek Európára felett a légtájak. Sőt megindultak a szélrózsa különböző irányai felé a tartalék utas-és postagépek is. Valószínűleg új élet kezdődik a repülőgépeken. A hatalmas légiforgalomból bőven kijut a mátyásföldi repülőterem is.

Hat francia légiforgalmi társaság "Air France" néven egyesült és a német Junkers-típusú lémaszó franciá Wibault-gépeket járat Budapestre, a magyar fővárosból pedig Belgrádba és Bukarestbe. Rendszeresen száll Mátyásföldön a "Fliegen de Hollander" is mely London és Amsterdam, valamint az Indiától délkeletre elterülő Jáva sziget Batávia és Bandung városai között bonyolítja le a légiforgalmat, három földrész és 41 állam felett repülve el.

Naponta pár órát angol gépek is pihentek a mátyásföldi "aszfaltton". Odahaza járt az osztrák Hopner repülőgépgyáros is és bemutatatta azt a repülőgépjét, amely szárazon és vizen egyformán le szállhat. A gépnek ugyan is kerekkel vannak, de a törzse egy motorcsónakszerű hajótest. Tömegesen járnak Mátyásföldön olasz, német és amerikai légi turisták, úgy hogy a repülőteret felrészített, sőt még táncparkettel is ellátott — éttermében fagybőven a tokaji bor is. Legutóbb megszállták: 48 óra alatt 34 repülőgép érkezett a főváros határában elterülő Mátyásföldre és ezt a nagy forgalmat a magyarországi iránt mind jobban érdeklődő — külföldiek csinálták.

BAJ VAN AZ ISTENNEL

Megirtuk már, hogy Stalin szovjet diktátor rendeletére az idén ismét a városok kommunista huncutait bízták meg azzal, hogy a gabonatermelőkre spicliskedjenek és mindazokat, akik a saját szükségletükre is félre mernek tenni a kenyérmagvakból, haladéktalanul állítsák résztörvényszék elé.

Mint érdekességet jelentik a világapok tudósítói, hogy az idén nem is annyira a beszállgatással volt baj, mint az — Istennel. A vörös rémuralom ugyanis könyörtelenül üldöz mindenféle hitéleti megnyilvánulást és 15 évi vallásirástól kénytelen ezt az egybehangozó jelentést kapni a muzsikokat ellenlévő ifju-kommunistáktól: "A nagy szárazságban mindenki az Istennek imádkozott és sórt, hiába neveltük ki vagy fenyegettük meg őket ..."

Szovjetország legújabb kommunista hőse Pronya Kollbin 13 éves fiú, akit a szovjet hatóságok nyilvánosan megdícsértek, mert édesanyját, aki

egy moszkvai állami birtokon dolgozott, feljelentette gabonablopás miatt, amiért halálbüntetést járt. A gyermek saját "hőstettét" lendületes versben énekelte meg, amelynek refrénje így szól: "Szabotáló letél, ő anyám, nem élhetek többé veled."

A HALAL ROMANTIKAJA

A görög mitológia megható Philemon és Baucis története ismétlődött meg a Pest megyei Dunapatajra: egyszerre halt meg egy öreg házaspár. A férj, a 89 éves Monda Sándor már hosszabb idő óta betegeskedett, feleségét pedig öt nappal azelőtt szélütés érte és azóta eszméletlenül fektült. A halál aztán, 65 évi boldog házasság után, egyszerre szökött el az élők közül a megértő házaspár.

Özveggy Bethlemén Józsefné

született Bimbó Katalin, aki soha életében nem volt beteg és még utolsó napjaiban is fűrgőn dolgozott, 104 éves korában véglegyengülésben hunyt el Somogy megyei Csurgón.

A piketelő flin-flon bányamunkásokat teljes felfejlődésben mutatja be a "Southam Press" fenti felvétele. A július 9-én egy hónapja álló sztrájk teljesen megbénította az észak-mantolai ércvasbányák körüli telep életét. A négy dolláron felüli napi munkabéért újabb dolgozni akaró munkások és a sztrájkolók között több kisebb-

nagyobb összecsúszás történt a közelmultban és ebből kifolyólag hat sztrájkvezető megfélemlítés, kettőt hatóság elleni erőszak címén letartóztatták a 90 főre emelt csendőrkirendeltség. A CLDL winnipegéről kiküldött agitátornőjét, Mabel Marlowe-t szintén vizsgálati fogságba helyezték s ekkor tűni ki, hogy

eredeti neve Kukarik Anna és állítólag az osztrákok által megszállott Nyugat-Magyarországból vándorolt Kanadába. Winnipegen felvonulásokat rendeztek a sztrájkolók Flin Flon-ba küldés ellen, viszont a bányatelep sztrájk-bizottsága maga is elismeri, hogy egyetlen "scab" sem érkezett a csendőrök őrzete alatt levő vasuton.

Nem kommunisták Flin Flon sztrájkolói!

Parag Gusztáv honfitársunk, aki már immár hét esztendeje hűségese előfizetője a "Kanadai Magyar Újság"-nak, mintegy válaszul hat dolgozni akaró flin-flon bányász honfitársunk június 26-iki számunkban összegeztet irására, beküldte a "munkalapsz" szerkesztőségébe a sztrájk-bizottság legújabb kiáltványát. Miután az ország magyar munkásságának érdeke, hogy minden oldalról tájékozódást szerezzen az 1,300 dolgozó értelmű szank-mantolai történetekről, természetesen készségelem ismertetjük a röpirat tartalmát.

A Hudson Bay Mining & Smelting Co. igazgatóságának módosított szövegben átnyújtott 7-pontos követelés a következő: 1. Ne tegyenek különbséget a MWU tagjai és a szakszervezetbe nem tartozók között és vegyék vissza azokat a szervezőket, akiket a sztrájk kitérőse előtt néhány nappal elbocsátottak. 2. A nőtlenek 18%-os, valamint a nősek 15%-os és minden gyermekre 1-1%-al kevesebb bérlevágását azonnal állítsák vissza. 3. Ne bocsássanak el egyetlen munkást sem és ne változtassanak a munkádó-kártyákon. 4. Fizessenek kétszer egy hónapban és 7-9 napnál tovább ne tartásák vissza a bérkiutalást. 5. Nyolcórás munkanap, a fizetés másfélszerese az első 8 túlórában és kétszerese azon túl. 6. Baleseteknél ne legyenek hivatalos lapja a "The Worker" június 30-iki számában Soderberg aláírásal elsőoldalon cikket közöl, melyben a bányászok tiltakoznak az ellen, hogy a "Worker" június hó 23-iki számában helytelen beállításban közli a sztrájk-bevételeket.)

WINNIPEG, Man.

A "Független Magyar Egyet" július 10-én, kedden este 8 órakor tartja rendezés havli közgyűlését a MacDonald Ave. 118 számú helyiségben.

MEGHALT FIRNEISZ EDE

Wakaw egyik legrégibb telepese, majd később békebírája s végül pénzküldési ügynöke, Firneisz Ede a közelmultban váratlanul kiszervezett. A megszállott Délvidékről Kanadába vándorolt pionir nagy részvét mellettemették el és a népszerű németajku magyar halálát a préri más vidékein is szomorodott szízzel vették tudomásul ismerősei. Béke havaira!

12 LABAT UGROTT EGY BÉKA

Californiában béka-olimpiász rendeztek. A világszerevény 262 béka vett részt és 23.000 néző volt jelen. Az úgróversenyen egy "Grant tábornok" nevű béka győzött, amely 12 labat ugrott. Nagy meglepetés volt ez a rekord, mert a favorit csak 9 láb távolságra szökölt.

FOGLALÁS HELYETT AZ ADÓSSÁGRENDÉZÉS TÖRVÉNYES VEDELMEI A TERMÉNYÁRÉK KÖLTSÉGEI FELŐL EMLÉKEZÉS — AZ IPARI CIKKEK S A VASUTI FUVAR DIJAK LESZALLITÁBTATI

Farmer Tudósító

HAT pontból álló követelést terjesztett be a Saskatchewan Relief Commission-nak a Reg'nában három napon át ülésező "vörös" farmerek konferenciája. A Torontóból kiküldött agitátor elnöklése alatt forradalmi szónoklatokat hallgató több mint száz gazda 1. növelni akarja a relief-gazdagokat, 2. ugyanannyi segélyt juttatni mindenkinek, 3. arató-zsinnegel és csep léshöz szükséges nyersanyagoktól látna el a farmereket, 4. ingyenez takarmányt, 5 az ugározáshoz szükséges motorhajtószerkezt és 6. az ingyen élelmiszerrelátás tovább folyósítását követeli. A háromnapos konferencia során \$26-t gyűjtöttek össze a delegátusoktól.

5 FONTOS jégdarabok estekke Deltóroksországnak. Gyümölcs csőről híres Mersinán a jég több mint ezer fát teljesen összezúzott és a mezőkön dolgozó földműveseket megsebesítette.

PIONIRT TEMETETT PLUNKETT

Ismét egy olyan öreg-kanadai távozott el közülünk, aki kerekén 36 évvel ezelőtt hagyta ott Szabolcs-országot. Az első silenc kivándorló-estendőtt ugyan az Egyesült Államokban töltötte Gres József, de 1907 óta mint Plunkett egyik legszorgalmasabb telepele szerzett megbecsülést a magyar gazda nevének.

A kolónia 61 éves korában elhunyt érdemes tagját június hó 30-ikán kísérté nagy részvét mellett utolsó útjára a környékbeli magyarság. A helybeli katolikus hitközség oszlopos tagját veszítette el benne. Özvegyén kívül négy felnőtt fia és két lánya gyászolja a kiterjedt rokonságon és ismerősein kívül. Emléke sokáig élni fog a plunkett végvár magyarjai között!

Pály István.

CALGARY, Alta.

A helybeli "Hungarian Canadian Club" a nyári idenyre való tekintettel felfüggeszti üléseit, amiről ezuton is értesíti a tagságot a VEZETŐSÉG.

A MOHAROSI "POLITIKA"

IRTA: IFJ. DEZSÉNYI BÉLA

Az elmúlt héten vidékre utaztam Balkay barátom meghívására. Valami Moharosnak hívták azt a puszta, ahol barátom néhány holdjával küzködik az éjtelme meg az adóssággalval. Levelet írt, hogy egy rokona régi írásokat, könyveket hozott haza Törökországból, szeretné, ha átnézném őket. Utóiratban azt is megjegyezte, hogy a városka állomásán kocsi fog várni, hogy kivigyen Moharosra. Hát ezt a kocsi keresetük most az állomásfőnökkel együtt de bizony se hirt, se hamva ...

Tessék csak bejönni az irodába, biztosan elkészett a kocsi. Dagsztó nagy sár van arra Moharos felé — kedveskedett az állomásfőnök.

Jó negyedórát üldögéltem a táviróhivatalban, amikor egyszerre ékelen zörgéssel futott felénk az országút ... Két megvadult táltos röpített egy ócska bricskát. Megköszöntem a vendéglátást és kiálltam az állomás elé.

— Ez lesz az én emberem — goldoltam a kocsióra pillantva. Csak azt nem értettem, hogy miért nem állt meg az állomásnál? Később jöttem csak rá, hogy városceled húzódt meg a kocsiiban, kit előbb a patika elé kellett fuvarozni ...

Erre a fiú szó nélkül megvagdalta a lovat. A két sárgára mintha ráragadt volna gádzájuk furcsa jókedve, hihetetlen duhajon vitték a bricskát. Így nem jó vége lesz gondoltam. — Halló, ne lezsnakolj a

— Nevem Rác Pál. S a kezét nyújtotta.

Csak elnyitott a szemem. Rézsze ez az ember? Sohse hallottam még, hogy a gazda kocsiá bemutatkozzék és kezét nyújtson a vendégnek.

— Mára Balkay ur kocsiá? — Hát, a Balkay ur kért meg hogy legyek szives befuvározni az urat, mert bizony gyalog nehéz bejutni a felzött dülökön. Öszintén szólna nem tudtam, mit feleljek, hát csak felültem.

— Mehetünk — mondtam Rác Pálnak. — Mindjárt — felelte ő — csak a Borist megvárjuk. A patikába ment. Tessék talán addig rágyujtani. — És nyújtotta is a börtárcáját.

Nem tudtam, nevessek-e vagy haragudjam. Első pillanatra részegnek hittem, de később mindinkább meggyőződtem róla, hogy nem az. Helyesen vélttem, hogy várakozási álláspont-ra helyezkedem, később majd kitudódk, hogy milyen csodabogár ez az ember. Udvariasan visszautasítottam a cigarettát, aztán elővettem az újságot s olvasni kezdtem.

Allig betűztem végig egy félhasábet, éles hang visított a patika felől.

— Hé, Pál bácsi, csak induljanak, nekem soká köll várakozni, majd hazamenek a Kis Illésel.

Erre a fiú szó nélkül megvagdalta a lovat. A két sárgára mintha ráragadt volna gádzájuk furcsa jókedve, hihetetlen duhajon vitték a bricskát. Így nem jó vége lesz gondoltam. — Halló, ne lezsnakolj a

zokat a szegény párakat. Ráértünk.

— De a ragyogójukat, mért nem lettek vicspánok? ... Ha lovak, akkor szedjék a bokájukat, a teremestököt! ...

Megörültem, amikor a zegzugos utcákból, ahol minduntalan halálra rémült baromfiak, és ordító gyerekek menekültek előlünk, kiértünk a dülőre. Itt a hig sár szökőkutkint nyomakodott a sárhányóra és bizony meghintette néha az arcomat is ...

A szomszéd faluba értünk. Az igénytelen, doimboldalon rendezett lapuó házacsák között Rác Pál lépésre fogta a párázó paripát. Aztán közéjük dobta a gyeplőt és hátrafordult az ülésen.

— Tecik látni ott a kocsi-ma mellett azt a magas házat? — Ostorával nyilazott arra.

— Azt a barnakapusat? — Azt.

— Látom. Szép ház. — Nohát az az én portám. — A magáé? Hát maga nem Balkay pusztáról való?

— Nem vagyok én senki cselelde, kérem. Csak sziveségből fuvarozok, mert Balkay loval már dögrováson vannak. — Dögrováson? — Bizony, jó, ha még két lábbonjáró lójszág van a majorban. Azok is csak olyan nyertőcsontvázak. Amaz a ház meg az apasomé, aki gyógykóvács a faluban.

— Segédkezik a marhadoktornak. De ő maga is gyógyít. Kevésbetb számít, mint a másék, de mert ócsóbb, hát így jól megyen neki. Pedig már esett, vñ ember, aztán mégse enged.

Még nekem se, a vejének ...

— Mit nem enged? — Hát a hivatalát, pedig vótam én mán a szolgabírónál, az állatorvosnál, jegyzőnél, hogy tegyenek meg az öreg helyett gyógykóvácsnak, de ú nem enged, pedig én már jobban értem a mesterséget, mint maga a főállatorvos.

— Magának nincs más foglalkozása? — Vóna egy pár hód földem. De ez mégis könnyebb kereset, mint a szántás-vetés.

A lovak nagybusan tapogatták a sarat. Mikor Balkayék kudarja felült az ut végén, a legény újra felvette a fonalat. — Az urnak biztosan vannak Pesten befolyásos ismerősei.

— Hát, ahogy vesszük — feleltem óvatosan. — Akkor szépen megkérném, hogy szólna az érdekeben o-dafönt ...

— Jó, jó, csak vegye fel a gyeplőt, mert így sohse érünk haza.

A két sárga valóban legelésbe fogott és csak időnként rántott egyet-egyet a kocsi. De a legény csak folytatta: — Van ám nekem egy pár megtakarított százason is ... Aztán ... majd ... hiszen tet-ban szik érteni ... meg egy hekk-tócska bor ... hízott malac ... ha sikerül, a fáradságról ...

— Hallja-e Rác Pál! — kiáltottam rá. — Ne tessék haragudni — vágott közbe a legény, felkapva a gyeplőt — csak, azt akartam mondani, hogy mink is tudjuk mi az a — politika.

2 CENTERT KAPHATÓ SZÁMOKÉNT LAPUNK AZ ALÁBBI ÖZLETEKBE:

Montreal Que.
MARTMAN'S Stationery Store
1463 St. Lawrence Blvd.
Könyvek, folyóiratok, újságok.
Író és papírnak.

ALEX A. KELEN
1456 City Hall Ave.
Fényképezés — Bevándorlási engedélykérők — Jogi és Képzési ügyek

CHERRY D. SZABÓ
14 Ontario St. East.
Fényképezés és csomagolások.
Képzési ügyek

Toronto Ont.
UKRAINIAN BOOKSELLERS
324 Queen St. West.

UKRAINIAN BOOK STORE
393 Queen St. West

Hamilton, Ont.
ALEX A. KELEN LIMITED
344 James Street North.
Fényképezés — Bevándorlási engedélykérők — Órási ügyek nagyban és kicsiben — Jogi és képzési ügyek.

Kitchener Ont.
S. JAROSZ
334 King St. West.
Újságok — Folyóiratok — Estvarok, pipa és cigaretták dohány

Winnipeg, Man.
SATURN IMPORTING CO.
Higgins Ave. — CPR szállódával szemben közel a Main Streetnek.

MOLNAR GYULA
700 Main St. — "Home Cafe" Étterem és Billiárd, a magyarok találkozó helye. — Órási áruk, dohány.

GEORGE SZABÓ
272 Main Street.
Fényképezés, hajjegy, bevándorlási engedélykérők

Melville Sask.
SIPOS GYÖRGY
a Market-tel szemben.

Lethbridge Alta.
SZARKA JÓZSEF
406 — 4th Ave. South
Pipa és cigaretták, újságok, papír is kapható.

Edmonton Alta.
LUKÁCS LAJOS
10513 — 96th St.
Telepítési iroda — Fényképezés

KIALLOTTA AZ IDŐ TÜZPRÓBAJÁT LAPUNK, MELY HONFITARSAINK BOLDCULASA ERDEKÉBEN TIZ ÉVE KÜZD

FELHIVOM A MAGYARSÁG figyelmét, hogy megnyitottam CIPG-JAVÍTÓ ÜZLETET. Minden új és javított munkáért felelősséget vállalok. Kérem a magyarok pártfogását.
MIKE HANZEL
307-6 St. S. LETHBRIDGE ALTA.

SZÜLŐFÖLDÜNKRE CUNARD TÁRSASÁGGAL!

Utazunk a hírneves Cunard hajók egyikével Kanadából. Nagyon kényelmes ellátás, bővebb táplálkozás, kiszolgálás és szórakoztatás, úgy, hogy az utazás biztosan kellemes.

A Cunard harmadik osztálya mérsékelt árú. Jegyeket árusítunk Európa főbb városaiba közvetlenül.

Érdeklődjön a helybeli ügynökönél, vagy írjon saját anyanyelvén a

The Cunard Steam Ship Co. Limited
278 Main Street (Tel: 94-284)
Winnipeg, Man.

EUROPÁBA CUNARD

VALÓDI „VULKÁN” KASZA

38 inch hosszú \$2.25 — 32 inch hosszú \$2.50
36 inch hosszú \$2.75, 31 1/2 inch 3.00, kalapács egyéni 75c, kettős 1.00, kulcsos kárta csavarokkal egyes 35c, kettős 50c, német gránátmánya nedves fűzők 25c, terméskő 50c, „Carborundum” nedves kő 60c, sárgó nyílél egyéni 75c.

HAZAI KAPKÍRÓ ACÉLBŐL, azonnali szállítással: No. 2, nagyalakú lekeresztelt 4 1/2 darabja \$1.75, No. 4, nagyalakú négyrészes darabja \$1.75, No. 5, 1 1/2 kupa 3 1/4 font darabja \$2.50. — A pénz kérésére napján feladjuk, a szállítást mi fizetjük. Küldje rendelését erre a címre:

DANUBIA CO.
643 Main Street, Winnipeg, Man.

Tallózás a nagyvilágban

POKOLGÉPKÉPTŐL VISSZHANGZIK AUSZTRIA — ÉGBŐL HULL AZ ARANY INDIÁBAN — ÚJ JAPAN KORMÁNY ALAKUL — ÚJABB ÁLLAMSZÖVETSÉG KÉSZÜL KISZASZIÁBAN

ALBÁNIA fővárosából, Tiránából jelentik július 6-án, hogy az ottani felkelésről szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak. — A múlt hét során több olasz hadihajó kötött ki, anélkül, hogy az albán kormánytól tudomása lett volna. E miatt jegyzékváltásra került a sor a két ország között, de kitűdött, hogy technical akadályok miatt nem kézbesítették az olaszok bejelentő szikratávirátát a jóviszony ismét helyreállott.

AUSZTRÁLIA sikerrel szándékozott az elmúlt költségvetési év során, ami abból is kitűnik, hogy az államkincstárnak hat és félmilliárd feleslege van. Tekintettel arra, hogy az év elején még ugyanennyi ráfizetésre számítottak, a csendes-tengeri brit szigetország fellendülése valóban meglepő.

AUSZTRIA kormánya úgy látszik tehetetlen a szélsőségek rombolásaival szemben. Legutóbb Bécsben felgyújtották a város házáat, a tiroli Salzburgban felrobbantották a rendőrség épületét és a főváros melletti Wiener-Neustadtban, valamint a stájerországi Eisenzben szintén bombamerényleteket követtek el. Július 4-ikére megismétlődtek a robbanások a többiek között a bécsi felsőbíróház épületét is levegőbe röpítették.

BULGÁRIA alig ocsudott fel egy ragályos beteg élve eltemetésének borzalmaiból, újabb szerezésszerűségére figyeltek fel a Trianon által szintén megcsontított ország. Ezuttal irtózatossá felhőszakadásról érkezik hír, melynek 17 halálos áldozata van és rengetegen vesztek el otthonukat is.

FRANCIAORSZÁG földjére lépett ismét 27 éves távollét után Ulmo hadnagy, akit kényszerű életfogytigani száműzésre ítélték, miután pénzszerzési tervét idejében keresztülhúzták. A megtört katonatisztet egy nőismerőse mentette ki, miután egész kérésmentét ügyvédjére költötte. Ulmo hadnagy most hálából feleségül vette megmentőjét, aki megszabadította az Ördög-szigetről.

Elvesztette hitét az orvoságokban Mrs. K. Meinberger írja Readingból Pa. "Férjem sok év óta szenvedett székszorulásban és amikor a pilulák nem használtak neki többé, elvesztette hitét az orvoságokban. A Forni-féle Alpenkrauter azonban segített rajta és nem tudja eléggé dicsérni ezt az orvoságot." És az egyedülálló gyógyfűorvososság az eltávolítás szervait működésre készíti. Ha nem kapható szomszédságában írjon erre a címre: Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill. J (Hirdetés.)

lennek "csak" egyharmadára kerül. Miután a 125 ezer főnyi hadseregéből 90 ezer embert leszerelnek a japánok, hogy a saját 50 ezer katonájukat állítsák helyükbe, nap-nap után megismétlődik a volt manchuriai légerség lázadása.

TÖRÖKORSZÁG barátsági szerződést kötött Perzsiával, melynek irni-óvásni nem tudó ellen.

SZERVEZETBEN AZ ERO! LE A KENYSZERMUNKÁVALI

Munkás

JÓL FIZETETT MUNKÁT RELIEF HELYETT — OT NAPOS MUNKAMÉRET, HÉT ÓRAS MUNKANAPOT A KIHASZNÁLÁS BONTÉSEST — MUNKÁS-KEP-VISELŐKOT OTTAWABAI

NORANDA és Rouyn quebeci bányatelepeken újra munkába állottak a sztrájkolók, mint egy magyar munkástársunk szíveségéből beküldött "The Worker", a kanadai kommunista hivatalos angolnyelvű lapja június 26-iki kelettel lezárta. Ugyancsak egy magyar bányász felhívta Rouynból figyelmünket hogy a fentiek ellenére a szintén Torontóban megjelenő "Kanadai Magyar Munkás" június 27-iki kelettel — tehát az angolnyelvű hetilap beismerésénél 24 órával később — "a sztrájk tovább tart szilárdan Noranda és Rouyn környékén ... tartalma cikkével akarja léprecsalni olvasóit.

TORONTO városi villamosvállalatának alkalmazottai visszautasítják a Toronto Transportation Commission újabb közbiztonsági ajánlatát, melyet el akarja ítni a sztrájkot. Harvey igazgatónak ugyanis az a "mentő ötlete" támadt, hogy oly feltétellel járul hozzá a 61 centes órabérezhez, ha a villamosok forgalma nő, ellenkező esetben pedig a csökkenés arányában valamivel kevesebbet kapnának az "üzlet-társakká" előléptetett munkások. Az érdekeltek természetesen nem kérnek az ilyen lutri-szerű megoldásból.

MANITOBA tartományi öt év óta követelik a külföldi áruk elleni vámháborút, mely a jelek szerint nem is vár sokáig magára. A kanadai áru-kivitel az utóbbi évek során mindössze 5-7 millió dollár tett ki, viszont más országokat már súlyosabban érintene a kínaiak önvédelme.

MANCHUKUO jövedelmének kilenc tizedrészét emésztették fel a katonai kiadások a kínai kormányzás idején, míg a Japán által támogatott ország hadserege legújabbban az adófövedelme.

WINNIPEG 400 tülpári munkása egységesen sztrájkba lé-

Winnipeg, Man. Kelet-Nyugat 3 oldal
1934 július 10. **Kanadai Dollárját**

Kanadai dollárját
GYORSAN, BIZTOSAN ÉS A LEGMAGASABB ARFOLYAMON KÜLDI AZ ÓHAZABA
GEORGE SZABÓ
272 Main St., WINNIPEG, MAN.
Hajjegyek, Bevándorlási engedélykérők

IRÓ-HABORU A SKÓT FŐVÁROSBAN

Az írkat tömörítő Pen Clubok edinburghi nemzetközi értekezletén Germanus Gyula egyetemi tanár, magyar megbízott hangzott, hogy milyen veszedelmes és éleszűrűlen eljárás, ha a hivatalos köröket állandóan az írkat ért sérelmek elleni tiltakozásokkal bosszantják.

Marinetti olasz megbízott kérte, hogy kapcsolják ki a politikát. Pierard belga megbízott hevesen támadta Marinetti és kétségbevonta állításait. Marinetti erre az elnöki emelvényre rohant s öklét ráta Pierard előtt. Az ülés további során Kurcsin szerb megbízott is azonosította magát Pierard olaszellenes támadásával. A "szkaccok" fővárosában tehát hajbakaptak az írkat a magyar felszólaló ártatlan megjegyzésén.

'BÉKÉS MENNYBEMENETEL' SAJÁT ZSIR-OLVASZTASSAL

Nagykorörsön az éjszakai órákban tűzvész riasztó híre járta be a várost. Az egyik rendőr észrevette, hogy Józán Balázs Kecskemét-uccal házából sűrű füst gomolyog ki. Értésítette a tűzoltókat és a mentőket, akik benyomultak a házba, ahol meglepő látvány fogadta őket. A legnagyobb szoba közepén szalmazsákokból, ágyneműből és egyéb gyúlékony dolgokból maglya volt rakva és annak a hegyében feküdt Józán Balázs önépítő ruhában. Minden köröskörül lángtenger volt. Alig tudták levonszolni a szerencsétlen embert, aki ellenszögülve

A Nagykanizsa melletti Kisközségben kigyulladt Libin László gazdálkodó pajtája s a szeles időben a tűz átterjedt a szomszéd két pajtájára is. Az erős szél következtében az egész uccosor veszélyeztetve volt. A kanizsai tűzoltóság meggátolta a tűz továbbterjedését. A három pajta a gazdasági felszereléssel, három szalmakazal és három szalmakazal legett. A tűzet játszódozó gyermekek okozták.

GYORS HIRSZOLGALATUNK VEZET MACYARKANADÁBAN — MÉGIS A "MI LAPUNK" — A LEGOLCSÓBB!!!

A MUNKANÉLKÜLSÉG SOK CSALÁDOT Kényszerít a Rendszertelen Táplálkozásra és ennek következményeit a gymra szenvedni meg elsőorban.

Soha annyi gymorbeteg nem volt mint ma van

Soha nagyobb szolgálatot a **PURGARET** nem tett mint éppen ma.

Étvágytalanság, nehéz székelés, gymorcskórás, gymorgörcs, gymormonyás, bevont nyelv szélbántalmak, savanyú felbúffás, rossz lehellet, fejfájás gymorodás, undor, kedvetlenkedés fáradtság érzés, rossz alvás, állandó szédülés, békítetlen vértáplálatlanság okozta reumás bántalmak, mind beteg gymorának és a belek rendetlen működésének a következménye.

PURGARET A GYOMORBAJ EGYETLEN HATHATÓS GYÓGYSZERE! GYÓGYEREJÉT SEMMIFÉLE MAS SZER NEM PÓTOLHATJA!

Egy nagy családi bádogdobozzal, mely több hónapra elegendő csak \$1.00. 6 dobozzal 5 dollár.

VÖRÖS KERESZT PATIKA CLEVELAND, O.
12302 R. Buckeye Rd.

FARKÁS PÁL

— Ön láthatólag nem olvassa figyelemmel az angol újságokat. A paddingtoni Teddy egyike legismertebb boxoló bajnokainknak. Ő a dovert, manchesteri és windsori box-méccsek hőse, a közönség kedvence, esetleg Anglia jövődi championja.

— És mit keres ez a boxoló-bajnok és a közönség kedvence közöttünk?

— Teddy az emigráció barátja. Elvi állásponton áll és gyűlöli a zsarnokságot. Tagja több forradalmi egyesületnek és már kétszer boxolt nyilvánosan a francia és olasz republikánusok javára. Valahányszor pedig az emigránsok érdekeiről van szó, Teddy azonnal megjelenik, hogy erkölcsi támogatásban részesítse a jó ügyet.

— Nem mondaná meg, kedves Miranda, hogy mit nevez ön erkölcsi támogatásnak?

A spanyol új cigarettára gyűjtött.

— Erkölcsi támogatása lesz például, ha Teddy ma este lengyel barátunk minden contját összetöri, — magyarázta. — S legyen nyugodt, ha Voszlowsky és Engländer urakról bármilyen gyanús dolog kerül ki, Teddy azonnal munkához fog látni.

— Oho... hiszen akkor ez a Teddy tulajdonképp spadassin — Nem az, mert először is ingyen és önzetlenül dolgozik, másodsor pedig senkit sem öl meg, csak épen jól megveri. Igaz, hogy annyira megveri az illetőt, hogy az soha életében nem fog kénykedni többé. Szvoboda épen azért büszke Teddyre és folyvást kényezteti. Igaza is van, mert Teddy a nép védelme alatt áll és nincs angol esküdtszék, mely egy spicli megveréséért elítélné.

Teddy ebben a pillanatban felénk fordult és barátságosan reánk nevetett. Ártatlan, kék gyermekszeme volt, amely egyáltalában nem tett féltelmes benyomást.

— Ki bántotta a fülét Teddy? — kérdezte Miranda. — Egészen véres.

Az óriás zavartan mosolygott.

— A kis leányom játszott velem ma délután és tréfából le akarta vágni a fülemet, — mesélte. — Nagyon ügyes kis leány, de mindig furni és faragni szeret. Egy darabig hagyta, hogy a fülemet faragja és közben egészen összevált.

Szvoboda befejezte előkészületeit és hozzánk lépett.

— Előre — rendelkezett napoleoni mozdulattal. — Előre, Teddy, ön maradjon mellettem. A többiek feltűnés nélkül követnek

— 36 —

KUTHY ETELKA

Bicskére — ahol három évvel ezelőtt gazolin-hány miatt kényszerleszállást végzett a "Justice for Hungary" óceánrepülőgép — most érkezett meg 19 évi orosz rablás után Szabó Gábor volt 69-es baka, aki 1915-ben került fogságba. Vele jött orosz felesége is, aki tanítónő volt, de a vörösök megfosztották állásától. Szabó Gábor minden pénz nélkül érkezett. A bicskei volt harcosok a szegény bajtárs segítségére siettek: 24 óra alatt 260 pengő készpénzt, 374 kilogram lisztet, 179 kiló babot, 5 mázsa gabonát, zsirt, szalonát, gyűjtöttek neki és tüzelővel is ellátták.

— Gyerek — mondotta. — Hány éves maga?

— No lássa. Én pedig tizenkilenc vagyok és egy tizenkilenc éves leány teljesen érett. Maga pedig még gyermek.

Ez a szó nagyon megtetszhetett neki, mert kétszer is megismételte. Azután engesztelő mozdulattal simogatta végig az arcomat.

— Azért nem kell haragudnia reám. Jó barátok leszünk, ha nem fog ingerelni. És most mondja el végre, hogy mit végzett Szvobodánál?

Erősebb volt, mint én. Nem mertem tovább ellentmondani, mert féltem, hogy beváltja fenyegetését és csakugyan összevált velem. Ezt a gondolatot pedig nem tudtam volna elviselni. Ezért engedelmesen beszámoltam a déli látogatásomról. Etelka mozdulatlanul hallgatott végig.

— Helyes — mondotta, amikor befejeztem. — tehát elmegyünk.

— Nekem azonban igen súlyos aggályaim vannak ezen kirándulás ellen.

— Akkor maradjon lithon. Én mindenesetre elmegyek.

— Ilyenkor sohasem lehet tudni, hogy mi történik.

— Nekem mindegy, hogy mi fog történni. Én meg akarom találni azt a gazembert, aki tönkretette a családjunkat. Ha nem kiser el, egyedül megyek. Vagy megkérem azt az olaszt, hogy kísérjen el.

— De Etelka...

— Már ismét gyámokodik fölöttem. Elkiser... igen vagy nem.

— Elkiserem.

Kezet nyújtott.

— 33 —

"HAZADNAK
RENDELETLENÜL
LÉGY HIVE, ÓH MAGYAR!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSE
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

"CSONKAMAGYARORSZÁG
NEM ORSZÁG, EGÉSZ
MAGYARORSZÁG
MENNŐRSZÁG!"

MI UJSÁG A MEGYÉNKBEN?

CSANAD MEGYE

Biber Károly a szegedi rendőrségen feljelentést tett, hogy rokonának, Ágoston Károlynak hagyatékából eltűnt négy takarékbetétkönyv, amely 16.000 pengőre volt kiállítva. A rendőrség megállapította, hogy a hagyaték leltározásakor egy értéktelen régi cillindert Ágoston takarítójának adtak, aki a cillindert tovább adta Vincze Péter szállítómunkásnak. Néhány nappal ezelőtt Vincze öccse kezébe vette a cillindert és azt igen sulyosnak találta. Felbontották a bététet és benne volt a négy takarékbetétkönyv.

HAJDU MEGYE

Négy napig tartó tárgyalás után hozott ítéletet a debreceni honvédtörvényszék dr. Marosi Imre honvédfőorvos büntügyében. Marosit a honvédtörvényszék halálra ítélt sulyos testi sértéssel vádolta, mert a múlt év szeptemberében tiltott műtétet hajtott végre Földesi Piroksa 18 éves debreceni lányon, aki a műtét következtében meghalt. A honvédtörvényszék fegyelmi kihágás vétségében is büntőnek mondotta ki Marosi Imrét, akinek büntetését 1 1/4 évi börtönbüntetésre állapította meg. Ezenfelül lefokozásra ítélte a honvédtörvényszék az orvost és eltöltötte az orvosi gyakorlatát.

NÓGRÁD MEGYE

A Magyar Nemzeti Múzeum nyolcadik hete folyó nódrgyűjteményének szokatlan rendszerű római erőd alapjait hozta a maguk teljes összefüggésében napvilágra, igen értékes leletekkel egyetemben. A római réteg felett egy agyagedényben egy éremlelet került felszínre 1079 darab, legnagyobb részét körmolet veretű, a XVI. század közepéről való magyar ezüstdénárral és hét darab ugyanabból az időből származó, köztük ritkaságszámba menő ezüst tallérrel.

PEST-PILIS-SOLT KISKUN MEGYE

Egy utasokkal megrakott teherautó Cegléd határában tengelytörés következtében felborult és utasaival együtt az árokba fordult. Az utasok közül Cseh Miklós szörnyenhalt, a többi utas könnyebb, sulyosabb sérülések árán menekült meg. A soffőr ellen gondatlanság címén megindult az eljárás.

ZALA MEGYE

Nagykanizsa felett nagy vihar vonult át felhőszakadászerű zápor kíséretében. Egy villámcsapás a városi sétakertben levő körhinta ponyváját széthasította és a fa-lovakat megpörkölte. A közel Surdon borsónagyasúga jéges is esett. A vihar az esti órákban kiterjedt az egész Balatonra.

ZEMPLÉN MEGYE

Sátoraljaújhelyen sikeresen végződött július 8-án a "Hegyaljai Hét", amelynek programján szerepelt a diákheők emléktáblájának megkoszorúzása, a Piarista Diákszövetség sátoraljaújhelyi csoportjának alakuló közgyűlése, a Társadalmi Egyesületek Szövetségének nemzeti munkanapja, a sátoraljaújhelyi "Bokréta" felvonulása, ipari, népművészeti, bor- és állattudományi előadások.

KANADAI DOLLÁRJAÉRT A LEGTÖBB ARANY PENGŐT, LEIT, DINÁRT, CSEH KORONÁT, ZLOTYT AZ ALANTI IRODÁNK KAPJA. PÉNZÉT PONTOSAN, GYORSAN ÉS BIZTOSAN TALÁLJUK ÁT A VILÁG BÁRMELYIK ORSZÁGBA. Minden pénzküldőnk egy, a címzett által sajátkezőleg aláírt nyugtát kap. — Ha családját vagy menyasszonyát óhajtja kihozni, mi készségesen állunk rendelkezésére a szükséges bevándorlási engedély beszerzésében, sőt a hajójegyet kedvező részletfizetésre is adjuk.

Közjegyzői okiratok Óhazai bélyegyek Mindennemű felvilágosítások.

ALEX. A. KELEN LIMITED
1456 City Hall Ave. MONTREAL, QUE.

tás, árumintavásár, mezőgazdasági munkaverseny, a Magyar Turista Egyesület újbóli szakosztályának nagygyűlése. A várost környező, Petőfi által megnevezett szépségű hegyekkel hegyekre kirándulásokat, sportversenyeket, ünnepi színelőadásokat, táncmulatságokat rendeztek és a város nevezetességét is megtekintették.

A lelencekről is gondoskodik az Óhaza

Az Üllői-úton messziről feltekinthető épületsorok között a budapesti Állami Gyermekmenhely, vagy ahogy általában nevezik, a lelenceház. Piruló leányasszonyok hagyják itt bal-lépésük sivalkódó gyümölcsét, megessék kis cselédek, férjüket elhagyott, munka és kereset nélkül tengődő, egykor jobb napokat látott anyák válnak el itt — többnyire örökre — gyermekük-től.

Régebben a gyermekmenhelyek teljesen figyelmen kívül hagyták az anyát és pusztán a gyermek érdekét tartották szem előtt. Ezen ridegségig menő egyoldalúságot legjobban az egykori francia gyermekmenhelyek dokumentálták, ahol ugynevezett "forró kosarak" voltak sorjába kitéve a kapu elé.

A forradalmi időkre jellemző francia anya egy utolsó csókkal egy ilyen kosárba helyezte csemegejét és a kosár mellé szelret csemegeket jelezte, hogy új lakót kapott a lelenceház. A csemeget az anyát bevitték, nevet kapott, anyát szerettek neki s az igaz anyák később már ha akarták volna, se tudott volna rátálni a gyermekére.

A magyar gyermekmenhelyek már sokkal humánusabban viselkednek az anyákkal szemben. A gyermek érdekével karöltve súlyt helyeznek az anyákra is. Kötelezettséget nem rónak az anyára, ellenben számos ked-

AUTONÓMIÁT KÖVETELTEK HLINKA 70-İK SZÜLETÉS- NAPJÁN A SZLOVÁKOK

A Budapest és környékén élő szlovákok a fővárosi Katolikus Szlovák Munkáskör évzáró közgyűlésének keretében éles kifakadások hangzóttak el a cseh szlovénok gazdálkodása ellen. A szónokok egyhanguan kímélték Szlovénia autonómiáját megvalósításának szükségét.

Kóczyán András, a munkáskör elnöke hangoztatva hogy Magyarország a szlovákok testvériesen megérnek a magyarokkal és soha közöttük nézeteltérés nem volt. Azért még senkinek a hajszála meg nem gör-

bült, mert szlováknak vallotta magát. Móczik Imre beszéde után mintegy ezer torokból hangzott a kiáltás: "Reviziót, Szlovénoknak autonómiát! Ki a csehekkel!"

A két nép közti barátságot többek között bizonyítja az is, hogy Budapesten a könyvnap alkalmából elkapták a szlovák költők verselmek magyar fordítását, — mondotta Soltész Vilmos, ki a szlovénoktól borzalmas börtönviszonyokat ismertette. Az egybegyűlteket ezután közösen elhatározták, hogy Hlinka András szlovák néppárti vezető 70-ik születésnapja alkalmából üdvözlök.

KÉRT MÁR ISMERŐSEI RÉSZERE INGYEN MUTATVÁNSZÁMOT?

NEMIBAJOK

Elhanyagolt titkos betegségek szomorú következményeit senki el nem kérik. Vegye elejét a komolyabb bajnak. Használja azonnal a XXX jelű készletet, mely a bajnak elismert leghatásosabb gyógyszer. A csomagolásról senki sem ismeri fel. Titokban használhatja. A készlet ára \$5.00.

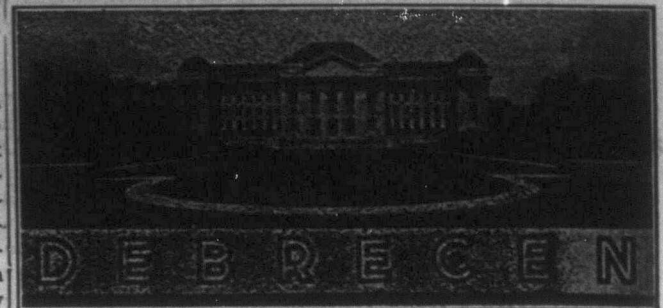
A TISZTÁTLAN VÉR IDEZTE BETEGSÉGEK azok, amelyeknek borzasztó következményei ellen haladéktalanul védekeznie kell! Kétféle és számtalanország kipróbált szere a betegségeknek a "Vörös Kereszt" SÁRSAPARILLA JÓDKALI vértisztító. Egy üveg \$1.25 és 5 üveg egy teljes készlet \$5.00.

VÖRÖS KERESZT PATIKA
12302 R. Buckeye Road.
CLEVELAND, OHIO.

MAGYAROK GYÓGYSZERTÁRA

ahol orvosok legújításokban szerepelnek be. Recepteket és rendeléseket a legpontosabban elkészítünk és szállítunk vidékre is.
THE FRANK HEDLEY Co.
McFARLAND Bldg. 4th Ave. S.
LETHBRIDGE, Alta.

SPEND 18 DAYS AS GUEST OF THE "TISZA" UNIVERSITY AT

SUMMER-HOLIDAY COURSE — AUGUST 1st TO 19th

LECTURES TO BE GIVEN IN ENGLISH

by the foremost scholars on the following subjects:

History of Hungary; Geography of the Danube Valley
Hungarian literature; Ethnography and folk-lore;
Magyar and Finno-Ugric languages; Constitutional development;
Music of the Magyar — old and new; Relations to other countries;
Fine Arts and folk Arts; Hungary's economical life.

The Hungarian railways and steamship-companies offer a 50% reduction in fares. The entire accommodation at Debrecen (lodging, three meals per day, service) is provided in the Men's and Ladies' Residential Colleges for only \$1.- per day. The "Tisza" University awards a number of 60 Pengő (\$18) bursaries to foreigners who have made progress in the study of the Hungarian language. Diplomas, authorizing the holders to teach Magyar abroad will be awarded also.

AN IDEAL SUMMER HOLIDAY IN THE "NAGYERDŐ"

The University, the splendid outside swimming pool, curative thermal springs, and most up-to-date sporting-grounds are all located in the great forest.

SEE Hungary's National Park, the "HORTOBÁGY" Pusta, thrill at the sight of Europe's wonder, nature's own television: the "DÉLIBAB"!

As an unforgettable parting scene you are invited to see the different national costumes of the country at the colorful

PAGEANT OF ST. STEPHEN'S DAY

and to enjoy the welcome of the Magyar capital

BUDAPEST-BUDAPEST-BUDAPEST

For free information and illustrated pamphlets write to this newspaper!

VALÓDI OSZTRAK GYARTMÁNYU KASZA

30 és 32 inch hosszú
Fűvágásra ezek a legjobb kaszák. Jöjjen be az üzletünkbe és válogassa ki a legjobbat. Ha nem jöhet személyesen, küldje be a pénzt és mi azonnal feladunk Önnek egyet ezekből a kitűnő pengőkörből. Posta szállítást mi fizetjük. Kasza \$1.95, jobb minőségű \$2.25, kitalapcsa 75c, 110 60c, kőcsavaros karkika, kulccsal együtt 40c, féműző 35 cent.
KÜLDJE A RENDELEST AZ ALÁBBI CÍMRE:
UKRAINIAN BAZAAR 806 Main Str. Winnipeg, Man.

FARKAS PÁL

— Maga jó fiu — szólít lányabban. — Csak az örökös ellenmondásról tudna leszokni. Most fölmegegyek a szobámba, de hat óra után itt találkozunk.

Kifelé indult, de az ajtóban megállt.

— Még mindig nem mondotta meg az olasznak a nevét.

— Ernesto Biascanak hívják.

— Ernesto Biasca — ismételte Eteleka. — És mit csinál ő Londonban?

— Azt hiszem, ugyanazt, amit én ... és a többiek ...

— A leány egy pillanatra elgondolkodott.

— Ha beszélné vele, ne felejtse el, hogy engem Zsolcay Etelekának hívnak s azért vagyok Londonban, hogy az angol nyelvet tökéletesen megtanuljam. A viszontlátásra.

Ma este tehát kimegyünk Battersea-ba. Csinos kis kirándulás lesz.

London, 1858 július.

A tegnapi esti expedíció meglepetéssel végződött. Határozottan mást találtunk, mint amit kerestünk. Annymira mást találtunk, hogy Miranda nevetőgörcsöt kapott, sőt még akkor sem tudta abbahagyni a nevetést, amikor már békében ülünk egy kis vendéglőben a Strandon. Mirandának az az erőssége, hogy humoros oldalról fogja föl az életet, és néha majdnem azt hiszem, hogy igazza van.

Este hét órákor pontosan ott állottunk a Whitehall előtt. Kocsin mentem oda Etelekával, a leány az egész uton hallgatásba mélyedt és valahányszor beszélgetést akartam kezdeni, csak "igennel" vagy "nemmel" válaszolt. Végre abbahagytam a meddő kísérleteket és csendesen szivaroztam oldala mellett.

Amikor kiszálltunk, azonnal megpillantottuk Szvobodát. Az emigráció titkos rendőrségének főnöke ezuttal óriási kockás kabátba volt burkolva, a nyakára pedig zöld sál kötött, valószínűleg azért, hogy az enyhe nyári éjszakában meg ne hűljön. A közelében néhány férfi járt föl és alá, akik láthatólag hozzá tartoztak. Ott voltak azok közül a boarding-houseból Barbaroux, aki igaztalan hadonászott és Miranda, aki olyan derűlten fűtőre szett, mintha majálison venne részt. Arra gondoltam, hogy bemutatom az ismerőseimet Etelekának, de ő tagadólag rázta meg a fejét.

— Nem ... senkire sem vagyok kíváncsi — mondotta.

— 34 —

KUTHY ETEKA

— De amikor együtt megyünk ...

— Együtt mehetünk anélkül is, hogy beszéljek veled.

Beletörődtem már Eteleka szeszélyeibe és magára akartam hagyni a lámpás alatt, amelyhez támaszkodott. De visszatartott.

— Az az olasz nincs itt? — kérdezte.

Biascára gondolt. És nekem ez a kérdés olyan keserűséget okozott, hogy magam sem értem, mi bánt annyira.

— Nincs itt, — válaszoltam azért nyugodtan.

— Miért nincs itt?

— Valószínűleg nem tud erről a kirándulásról. Vagy nem érdeklődik iránta.

Eteleka az eget nézte.

— Ő is egy házban lakik veled?

— Ő is ott lakik, ahol mi.

— És lenn étkezik a többiekkel?

— Rendesen veled eszik.

— Jól van.

Mást nem mondott és megint az alkonyi vizsgálatába merült bele. Engem pedig fojtogat a harag. Ez a leány egy bánk velem, mintha a cselédje volna. De azért vártam, hogy újra megszólítson és csak amikor láttam, hogy nincs több mondanivalója számomra, léptem oda Szvobodához.

— Mehetünk? — kérdeztem tőle.

Szvoboda egy listát nézett át.

Szeretem a rendet — magyarázta, — és még valaki hiányzik. Ah, épen itt jön. Jó estét, Teddy. Jó estét. Indulhatunk.

Az újonnan érkezett úgy nézett ki, mintha már évek óta nagy eredménnyel folytatná a mészáros mesterséget. A nyaka olyan volt, mint egy víziló, beszéd közben pedig állandóan egy vasbotot suhogtatott, amelyet a középkorban bizvást buzogánynak használhattak volna. Az arca különben teljesen néger típusú mutatott, még a fölvetett ajkak sem hiányoztak, a haja pedig göndör és feketén csillogott elő a sapkája alól. Csak a fehér arcszín árulta el, hogy mégsem néger.

— Ki ez a rokonszenves idegen? — kérdeztem Mirandától.

— Oh, ez igen nevezetes személyiség. Ő a paddingtoni Teddy.

— Ne mondja. És kicsoda a paddingtoni Teddy?

Miranda mosolygott.

— 35 —